

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Gnoti Seautón, Sive Arnoldi Geulincs Ethica

Geulincx, Arnold

Lugd. Batav., MDCLXXV

De I. Obligatione, §. 4.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48728](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48728)

non de mea felicitate, beatitudine, solatio; sed de mea obligatione laborem.

§. 4. Prima Obligatio.

Procedens igitur juxta illud propositum, tam evidenter ex mei ipsius inspectione deductum, tam probum, tam legitimè fundatum: video primùm hanc esse meam obligationem: Cum me Deus evocat è vivis & redire jubet, non longè recusare; sed præsto esse, & advolare promptum ac alacrem: non moras necesse (nam qui tardè fecit, diu noluit)¹ & ne quidem conscientia rei hinc malè gesta, à revertendo deterreri (nam servus, quem delicti sui conscientia remoratur: & hero

vocatur

¹ *Video primum.*] Prima Obligatio & prima despectio nostrum quadrat in ultimam inspectionem nostrum: ita ut ibi despectio incipiat, ubi inspectio desinit: ultima enim inspectionis pars circa mortem nostram versabatur; circa eandem versatur prima pars despectionis: merito etiam hoc primum despiciendum proponitur, quod maximè arduum est: nam quoad reliquas partes humanæ conditionis, ignari tantum & involuntarii sumus, quoad hanc partem insuper etiam inviti plerumque sumus.

² *Et ne quidem conscientia rei hic male gesta à revertendo deterreri.*] Prætextus admodum usitatus, quem vulgo obtendunt sceleri & inobedientiæ suæ; *Mori quidem non recusarem, si cum conscientia mea bene agerem;*

reverti;

vocanti, protinus non adest, iterum delinquit) Quid quod ea tergiversatio ex diametro adversatur derelictioni, qua me ipsum ex lege Humilitatis, quam nunc lumine naturæ tam claram mihi & indubitata feci, deserere, abjicere & ejurare teneor? Quomodo enim me desero, & Deo totum me transcribo, qui adhuc

H 6 meam

retur: quo prætextu videntur aliquatenus adhuc de obligationibus suis laborare, sed re bene inspectâ, merus prætextus est, & sub prætextu scelus animi Divinæ legi reluctantis. Certè hoc neminem remorari debet: si enim servus deliquerit in herum suum, herus autem vocet servum ad se, servus nullâ interpositâ mora adsit promptus atque alacer, eos etiam, qui heri justas iras inter eundem objiciebant, repellat, regeratque illis, herum vocare, hoc esse satis, ejus imperio se parere velle, etiamsi, ut meretur, vapulaturus esset. Enimvero si herus servum ita affectum inter veniendum per fenestram forte viderit, quid ni & remittat servo delictum, & recipiat in gratiam? Quod si herus homo, dummodo generosus & cordatus rebus ita se dantibus, ita etiam affectus esse solet, quid existimabimus de hero Deo? Qui solus propriè & verè Herus noster est: deliquimus in legem ejus graviter & multis modis: vocat jam nos ad se, & jubet è corpore reverti, jubet mori: non remoretur nos conscientia scelerum nostrorum, tanto promptius veniamus, & legi ejus pareamus, quanto antehac minus paruimus, nam si minus antehac legi ejus paruerimus, jam certe parendum est: post hæc enim non dabitur ulterius parendi occasio, in simili scilicet conditione, id est, humanâ.

meam vicem unicè sollicitus sum ?³ & obedire renuo, ne vapulem, qui tam merito vapularem.

2. Et verum quidem est, tergiversationem meam⁴ inanem esse, nullam Dei imperio remoram injicere posse: Cum enim evocabit me Deus, veniendum erit: cum evocabit me, velim nolim, adero; Sed tantum ineptus ego & vanus, quem in re tam seria nugari juvat, & operam perdere reluctando. Itaque resipisco jam,
& hoc

³ *Et obedire renuo, ne vapulem.*] Nulla mora est in viro bono, cum à Deo suo revocatur, nihil suà interesse putat, vapulaturus sit: nec ne, novit id ad se non pertinere, sed ad heram suam, & in quo nihil valet, nihil etiam vult: punire enim & premiare Dei est, non nostrum; nostrum est, ut ut fecerit, & qui bonique facere: si secus fecerimus, excidimus manifestè à secunda parte Humilitatis ad curam nostram, ad philautiam delapsi sumus.

⁴ *Inanem esse.*] Magnum scelus est in hac tergiversatione, & haud scio an non sui ipsius interemptione majus: uter enim servorum gravius deliquit, qui venit non vocatus, an qui vocatus non venit? Gravius forte hunc peccasse dicas, & ut apparet non immerito. Et alterum quidem illud scelus jure execrantur Christiani, eorumque magistratus publicà infamiam afficiunt eorum cadavera, qui seipfos interemerunt; hoc vero scelus tergiversationis in morte, & cupiditatem longioris vitæ, non videntur satis ponderare. Commune quidem est, & inviti plerumque morimur; sed non ideo minus scelus est: nam multitudo peccantium non elevat peccata, sed si quid hic valeat, potius aggravat.

& hoc stat: *Cum Deus me hinc accersset, nil me retardabit: statim veniam, omni animo veniam, veniam lubens volens: advolabo; Ala tamen mihi non erunt, quæ tam multos in serabidos & violentos sustulerunt, vitæ tædia vel sortis humanæ calamitates; Veniam modo, quia Deus vocabit: satis erit, eum vocare: hoc me omnibus remis & velis potentius urgebit.* ⁶ *Diræ me formidines incestent? torquebunt cruciatus? exercebunt agones? Patiar: nihil quantum hominis factum est, hic agam, nihil, inquam, propter hæc agam, aut agere recusabo: Totum me Deo reddam, cui me totum debeo: De me consulat ille, ut videbitur: Optimum factum erit, quidquid ille faciet.*

Argu-

⁵ *Ala tamen mihi non erunt:]* Propositum hic intellige, non iactantiam: firmiter propono & penitus in animum meum induco propter vitæ tædium & sortis humanæ calamitates animam non abjicere, sed quid revera facturus aut non facturus sim, Deus novit.

⁶ *Diræ me formidines incestent?]* Innuitur hic ad parendum huic Obligationi sufficere animi sententiam, firmum atque tenax propositum veniendi cum Deus vocat, non requiri vero lubentiam illam & facilitatem, quam sentire solemus, dum passiones nostræ cum animi sententiâ conspirant, atque in idem propendent, ad quod animi proposito certum est ire: reluctantur enim hic plerumque passiones: nec illa lucta quicquam officit animi sententiæ, si hæc satis firmum habeat, Deo, ut ut difficile & calamitosum videbatur obedire.

Argumentum.

§. 4. De Prima Obligatione.

Ubi nihil valeo, ibi nihil volo: axioma complectitur utramque partem Humilitatis: *nihil valeo* denotat inspectionem sui, *nihil volo* denotat despectionem sui: Atque nihil valeo quoad mortem, seu quoad exitum ex hoc mundo: non possum illum differre aut procrastinare (nihil mihi conscientiam istam evidentius est, nihil aliorum quotidie morientium experientiam certius) igitur nihil hic volo: non possum mortem differre: ne quidem propter conscientiam peccatorum meorum; hoc enim non esset aliud, quam peccatis istis, peccatum hoc (quod in neglectu hujus Obligationis versatur) adjicere.

§. 5. Secunda Obligatio.

Altera mea Obligatio est: Non abire non evocatum, injussu summi illius Imperatoris de praesidio & statione vitae non discedere. Clare sequitur haec mea, sicut

[Clare sequitur haec mea, sicut & praecedens Obligatio ex derelictione mei.] Ita quidem imo & clarissime sequi-